

REFERATI IZ ČASOPISA

Efikasnost fizioterapije u bolesnica podvrgnutih mastektomiji (Efficacy of Physical Therapy for Patients Who Have Undergone Mastectomies) — Izvršeno je ispitivanje da se odredi da li postoje razlike između grupe od 49 bolesnica podvrgnutih modificiranoj radikalnoj mastektomiji zbog malignoma, a koje su postoperativno dobivale fizioterapiju te grupe od 41 slične bolesnice koje nisu. Izvršeno je preoperativno, postoperativno te nakon 5 dana i 3 mjeseca kontrolno mjerenje pokreta ramena kutomjerom, izmjeren opseg ruke na 5 razina te izvršeno anketiranje bolesnica o funkciji ruke u 10 svakodnevnih funkcionalnih aktivnosti. Fizioterapija se sastojala od kineziterapije, propioceptivne neuromuskularne facilitacije i vježbanja funkcionalnih aktivnosti u trajanju od 30 minuta 2 puta dnevno. Prosječno trajanje fizioterapije je bilo 10 dana. Nađeno je da se grupe ne razlikuju u opsegu ruke, međutim, utvrđena je statistički značajna razlika u pokretljivosti ramena u korist tretirane grupe. Ocjena bolesnica o teškoćama u vršenju svakodnevnih aktivnosti također je bila mnogo bolja u tretiranoj grupi. Konačno, samo vršenje fizioterapije nije produžavalo boravak u bolnici niti dovodilo do drugih komplikacija (Lydia Wingate, Physical Therapy, 65:896, 1985).

Miroslav Horvat

Je li akupunktura placebo-terapija? (Ist die Akupunktur eine Placebo-therapie?) — U zadnje vrijeme se mnogo raspravlja o akupunkturi. Postoje mišljenja da njeni efekti nisu bolji od placeba te da izbor točaka za stimulaciju nije od bitne važnosti. U ovom radu autor je na grupi od 132 pacijenta s vertebrogenim ishidijadičkim tegobama izveo jednostruko slijepi pokus. Najprije je vršena elektro-akupunktura s niskofrekventnim impulsima nasumice odabranih točaka (placebo točaka) udaljenih 2 cm od pravih akupunkturnih točaka. Nakon toga se subjektivno poboljšanje javilo samo u 2% pacijenata. Iza toga je vršena EAP pravih akupunkturnih točaka. 60% ih je navelo neposredno vrlo dobro poboljšanje, a 30% dobro koje je bilo popraćeno i poboljšanjem objektivnog statusa. Autor zaključuje da u sindromu išijasa samo EAP stvarnih akupunkturnih točaka dovodi do poboljšanja. Stoga se ne slaže s mišljenjem da se kod EAP radi samo o sugestivnom djelovanju (A. Heydenreich, Zschr. f. Physiotherapie, 38:43, 1986).

Miroslav Horvat